

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2007 - 2013
«ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» (ΠΑΑ)

Άξονας 3

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος

«Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013»

Γενικά στοιχεία ΠΑΑ

Η τρέχουσα περίοδος προγραμματισμού 2007-2013 παρέχει μια σημαντική ευκαιρία για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας, τη βελτίωση του περιβάλλοντος, καθώς και τη συνολικότερη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της Χώρας μας, μέσω της χρηματοδοτικής στήριξης που προσφέρει το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)**.

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης για την Ελλάδα εφαρμόζεται μέσω του **Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 (ΠΑΑ)** το οποίο εστιάζεται στους ακόλουθους Άξονες:

ΑΞΟΝΑΣ 1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας»

ΑΞΟΝΑΣ 2 «Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου»

ΑΞΟΝΑΣ 3 «Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας»

ΑΞΟΝΑΣ 4 «Εφαρμογή της προσέγγισης LEADER»

Χρηματοδοτικά στοιχεία του ΠΑΑ

Κοινοτική συμμετοχή (Ταμείο ΕΓΤΑΑ)	€ 3.906.228.424
Εθνική συμμετοχή	€ 1.388.690.047
Δημόσια δαπάνη	€ 5.294.918.471
Ιδιωτική συμμετοχή	€ 1.532.000.000
Συνολικό κόστος	€ 6.826.918.471

Γενικός στόχος του Άξονα 3

«Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας»

Ειδικοί στόχοι

- ▶ Βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών
- ▶ Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

Χρηματοδοτικά στοιχεία του Άξονα 3

Συνολικό κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Κοινοτική Συμμετοχή (Ε.Γ.Τ.Α.Α.)	Ιδιωτική Συμμετοχή
€ 1.242.628.854	€ 787.628.854	€ 574.737.004	€ 455.000.000

Τα Μέτρα του Άξονα 3 θα υλοποιηθούν σε γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές παρέμβασης σε όλους του Νομούς της χώρας, και ειδικότερα σε 492 Δήμους.

Η καλυπτόμενη περιοχή εφαρμογής του Άξονα 3 ανέρχεται ενδεικτικά σε **68.576 τ. κλμ.** που αντιστοιχεί σε περίπου **52%** της χώρας και ο πληθυσμός ανέρχεται ενδεικτικά σε 1.600.000 κατοίκους, που αντιπροσωπεύουν περίπου το **14%** του πληθυσμού της χώρας.

Στο πλαίσιο του Άξονα 3 θα υλοποιηθούν Μέτρα/δράσεις που **στοχεύουν** στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση της υπαίθρου, κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η οικονομική αυτοδυναμία της, με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος, η διάσωση και διαφύλαξη στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς και η διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μέτρα για τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας

Μέτρο 311 | «Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες»

Κατηγορίες δράσεων

1. Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί

- ▶ μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης
- ▶ χώρων εστίασης και αναψυχής
- ▶ επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ. εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)
- ▶ μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων (σε επιλεγμένους κλάδους κατά ΚΑΔ 2008)
- ▶ επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών (σε επιλεγμένους κλάδους κατά ΚΑΔ 2008)
- ▶ επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση.

2. Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων των ανωτέρω κατηγοριών με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση Βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης

Το Μέτρο αφορά πολύ μικρές επιχειρήσεις (έως και 9 εργαζόμενους και ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 2 εκατ. €).

Ύψος ενίσχυσης

Όσον αφορά στις υποδομές διανυκτέρευσης το επιλέξιμο κόστος ανέρχεται μέχρι **600.000 €** και έως 40 κλίνες.

Για τις λοιπές επιχειρήσεις το συνολικό κόστος ανέρχεται μέχρι **300.000 €**.

Το μέγιστο όριο ενίσχυσης θα είναι **60%** και θα κλιμακώνεται ανάλογα με την Περιφέρεια στην οποίαν υλοποιείται η επένδυση.

Δικαιούχοι

Φυσικά πρόσωπα, που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση.

Μέτρο 312 | «Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων»

Κατηγορίες δράσεων

1. **Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί πολύ μικρών επιχειρήσεων (έως και 9 εργαζόμενους και ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 2 εκατ. €)**
 - ▶ βιοτεχνικών μονάδων (σε επιλεγμένους κλάδους κατά ΚΑΔ 2008),
 - ▶ επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών (σε επιλεγμένους κλάδους κατά ΚΑΔ 2008),
 - ▶ επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση (σε επιλεγμένους κλάδους κατά ΚΑΔ 2008),
2. **Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων των ανωτέρω κατηγοριών με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση Βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης**
3. **Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων της τοπικής οικονομίας**

Ύψος ενίσχυσης

Το συνολικό κόστος των προαναφερόμενων επενδύσεων ανέρχεται μέχρι **300.000 €**.

Το μέγιστο όριο ενίσχυσης θα είναι **60%** και θα κλιμακώνεται ανάλογα με την Περιφέρεια στην οποία υλοποιείται η επένδυση.

Δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του Μέτρου 311, κάτοικοι ή μη των περιοχών παρέμβασης του Άξονα 3.

Μέτρα για τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας

Μέτρο 313 | «Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων»

Το μέτρο περιλαμβάνει παρεμβάσεις δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα.

Κατηγορίες δράσεων

Α. Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:

1. Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα (Φορέας Εφαρμογής: Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα):

- ▶ Ίδρυση και εκσυγχρονισμός τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία – περίπτερα ενημέρωσης και πληροφόρησης)
- ▶ Σήμανση αξιοθέατων και μνημείων
- ▶ Ποδηλατικές διαδρομές σε περιοχές της αγροτικής υπαίθρου

Οι παραπάνω δράσεις υλοποιούνται εκτός περιοχών NATURA 2000.

Δικαιούχοι

Φορείς υλοποίησης δύναται να είναι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, που στον οργανισμό τους προβλέπεται η λειτουργία αντίστοιχων έργων.

2. Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα (Φορέας Εφαρμογής : Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Διαφοροποίηση):

- ▶ Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών

Ύψος ενίσχυσης

Η προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών ενισχύεται σε ποσοστό **70%** για συνολικό προϋπολογισμό(χωρίς ΦΠΑ) έως **100.000 €**.

Δικαιούχοι

Φορείς υλοποίησης δύναται να είναι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και οι εταιρείες τους.

B. Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:

1. Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί:

- ▶ μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης
- ▶ χώρων εστίασης και αναψυχής
- ▶ γραφείων οργάνωσης, πληροφόρησης και προώθησης αγροτικού τουρισμού
- ▶ επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης).

2. Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (των κατηγοριών που αναφέρονται στις δράσεις της κατηγορίας «παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας» αυτού του Μέτρου και για τους δικαιούχους αυτού του Μέτρου) με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.

Το Μέτρο αφορά πολύ μικρές επιχειρήσεις (έως και 9 εργαζόμενους και ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 2 εκατ. €)

Ύψος ενίσχυσης

Για τις υποδομές διανυκτέρευσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται έως **600.000 €** και **έως 40 κλίνες**. Για τις περιπτώσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης, οι σχετικές παρεμβάσεις θα πρέπει να συνοδεύονται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητάς τους εντός του ορίου που ορίζεται ανωτέρω, με προσθήκη καθ' ύψος ή/και κατ' επέκταση. Για τις υπόλοιπες δράσεις (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων) το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται μέχρι **300.000 €**.

Το μέγιστο όριο ενίσχυσης θα είναι **60%** και θα κλιμακώνεται ανάλογα με την Περιφέρεια στην οποίαν υλοποιείται η επένδυση.

Δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του Μέτρου 311«Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες», κάτοικοι ή μη των περιοχών παρέμβασης του Άξονα 3, που δύνανται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα.

Μέτρα για τη Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές

Μέτρο 321 | «Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό»

Κατηγορίες δράσεων

A. Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:

- ▶ Έργα υποδομής μικρής κλίμακας όπως: μικρά εγγειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων, μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία).
- ▶ Κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία, χώροι άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Ύψος ενίσχυσης

Για έργα υποδομής μικρής κλίμακας το συνολικό κόστος (χωρίς ΦΠΑ) ανέρχεται έως **500.000 €**

Για τις λοιπές δράσεις το συνολικό κόστος (χωρίς ΦΠΑ) ανέρχεται έως **300.000 €**.

Δικαιούχοι

Φορείς υλοποίησης δύναται να είναι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, που στον οργανισμό τους προβλέπεται η λειτουργία αντίστοιχων έργων.

B. Παρεμβάσεις ιδιωτικού χαρακτήρα:

- ▶ Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών

Ύψος ενίσχυσης

Το ποσοστό ενίσχυσης πολιτιστικών εκδηλώσεων ανέρχεται στο **75%** του συνολικού κόστους (χωρίς ΦΠΑ) το οποίο δεν υπερβαίνει τα **30.000 €**.

Δικαιούχοι

Φορείς υλοποίησης δύναται να είναι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και οι εταιρείες τους, καθώς και συλλογικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στον καταστατικό σκοπό των οποίων προβλέπεται η υλοποίηση αντίστοιχων έργων.

Μέτρο 322 | «Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών»

Κατηγορίες δράσεων

A. Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:

- ▶ Βελτίωση και ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων (όπως διαμόρφωση υπαίθριων χώρων, πλακοστρώσεις-πεζοδρομήσεις, φωτισμός, υπογειοποίηση καλωδίων)
- ▶ Αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση.

Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση των ανωτέρω δράσεων είναι η ύπαρξη μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού ή η ύπαρξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού.

Ύψος ενίσχυσης

Για τις ανωτέρω παρεμβάσεις ο συνολικός προϋπολογισμός(χωρίς ΦΠΑ) θα ανέρχεται έως **1.000.000€** (με μέγιστο για συνολικές αναβαθμίσεις οικισμών).

Δικαιούχοι

Φορείς υλοποίησης δύναται να είναι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης.

B. Παρεμβάσεις ιδιωτικού χαρακτήρα:

- ▶ Αποκατάσταση εξωτερικών όψεων κτισμάτων

Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση της ανωτέρω δράσης είναι η ύπαρξη μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού ή η ύπαρξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού, η οποία περιλαμβάνει τα ανωτέρω κτίρια και στοχεύει στην αποκατάσταση των όψεών τους.

Ύψος ενίσχυσης

Για τις ιδιωτικές επενδύσεις τις σχετικές με την αποκατάσταση εξωτερικών όψεων κτισμάτων ο συνολικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ) ανέρχεται σε **40.000 €** και το ποσοστό ενίσχυσης είναι **60%**.

Δικαιούχοι

Φορείς υλοποίησης δύναται να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι νόμιμοι ιδιοκτήτες του ακινήτου για το οποίο προορίζεται η ενίσχυση.

Το μέτρο δεν εφαρμόζεται σε χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς οικισμούς. Κατά προτεραιότητα θα εντάσσονται περιοχές, στις οποίες έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (π.χ. ύδρευσης, αποχέτευσης).

Μέτρα για τη Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές

Μέτρο 323 | «Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς»

Κατηγορίες δράσεων

A. Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα

- ▶ Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, με προτεραιότητα σε τοποθεσίες υψηλής φυσικής αξίας (όταν αυτές προσδιοριστούν με σχετική μελέτη-εμπειρογνωμοσύνη), όπως βελτίωση – σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Εξαιρούνται οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000.
- ▶ Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου (όπως γεφύρια, βρύσες)
- ▶ Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση τοπίου της υπαίθρου (όπως αποκατάσταση περιβαλλοντικά υποβαθμισμένων περιοχών, δενδροφυτεύσεις με ενδημικά είδη)
- ▶ Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία-συλλογές-εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά

Ύψος ενίσχυσης

Το συνολικό κόστος (χωρίς ΦΠΑ) των σχετικών παρεμβάσεων μπορεί να ανέλθει σε **300.000 €**.

Δικαιούχοι

Φορείς υλοποίησης δύναται να είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης συλλογικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα στο καταστατικό των οποίων προβλέπεται η λειτουργία σχετικών δράσεων.

B. Παρεμβάσεις ιδιωτικού χαρακτήρα

- ▶ Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου (όπως μύλοι, λιοτρίβια, πατητήρια) τα οποία μόνο κατά το παρελθόν είχαν παραγωγική δραστηριότητα με σκοπό να καταστούν επισκέψιμα και επιδεικτικά.

Ύψος ενίσχυσης

Η διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου ενισχύεται σε ποσοστό **75%** και για συνολικό κόστος(χωρίς ΦΠΑ) έως **200.000 €**.

Δικαιούχοι

Φορείς υλοποίησης δύναται να είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι εταιρείες τους, συλλογικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα στο καταστατικό των οποίων προβλέπεται η υλοποίηση σχετικών ενεργειών, φυσικά και Νομικά Πρόσωπα.

Αρμόδιες υπηρεσίες για την εφαρμογή των Μέτρων/ δράσεων του Άξονα 3

A. Για τις ιδιωτικές επενδύσεις: Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ του ΥΠΑΑΤ

B. Για τα Δημόσια Έργα: Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ του ΥΠΑΑΤ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

τηλεφωνικό κέντρο

210 5275100

ιστοσελίδα

www.agrotikianaptixi.gr